

Hocamızla Söyleşi

Profesör Dr. Sinan BERKMAN

Söyleşiyi Yapan: **Dr. Cenk Yaşa**

- DOĞUM YERİ: İstanbul
- DOĞUM TARİHİ: 1947
- MEDENİ DURUMU: Evli
- İlk ve orta eğitimini İstanbul Alman Lisesi'nde tamamladı.
- 1968'de İstanbul Tıp Fakültesi'ne girdi.
- 1974 'de İstanbul Tıp Fakültesinden mezun oldu.
- 1976 'da İstanbul Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümüne girdi.
- 1980 'de uzmanlığını aldı. Takiben aynı bölümde uzman doktorluğa devam etti
- 1984'de Doçent oldu.
- 1991'de Profesör oldu.
- Bu dönemde Jinekolojik Onkoloji Bilim Dalı'nda görev yaptı.
- 2001-2014 yılları arasında İstanbul Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Başkanlığını yürüttü.
- 2014 yılında emekli oldu.

Kadın Doğum Uzmanı olmaya nasıl karar verdiniz?

Babam radyoterapi uzmanıydı (Radyasyon Onkolojisi), ancak daha önce 2.5 sene Cerrahi Asistanlığı yapmıştı. Ben de başlangıçta cerrah olmayı hayal ederdim; Kadın Doğum stajı esnasında sıkça kadın doğum kliniğine giderdim, o zamanlar Başasistan olan Sina Tükel yakın arkadaşımdaydı, kadın doğum kliniğinde çok sıcak bir arkadaşlık havası vardı, herkes birbirine yardımcı olur, kıdemlilik taslamazdı. Bizlere de stajyer olmamıza rağmen çok yakın davranırlardı. Ayrıca Kadın Doğum çok farklı disiplinleri içerisinde barındıran bir bilim dalıydı; doğum kendi başına farklı bir olaydı, jinekoloji daha baştan belli bir bölgeye yönelmişti, endokrinolojisi ve genital bölgenin hastalıkları ile çok renkli, heyecan ve mutluluk verici, hem gebeliği ve doğumu hem cerrahiye hem de iç hastalıklarını içinde barındıran bir bilim dalıydı; ben de Kadın Doğum ihtisası yapmaya karar verdim.

Siz uzman olduktan sonra kadın doğumda ne değişiklikler oldu?

Çok şeyler değişti. Ben 1974 yılında ihtisasa başladım, sonra araya askerlik görevim girdi ve 1980 yılında uzman oldum. Benim ihtisas dönemimde ve uzmanlığım ve öğretim üyeliğimin ilk yılları süresince Kadın Doğum Uzmanı denince, Jinekoloji ve Obstetrik ile her sorunun üstesinden gelebilen, her şeyden anlayan doktor anlaşılırdı. O dönemlerde başasistanlar ve hocalar dörder aylık sürelerle Jinekoloji, Doğum, Poliklinik + Septik rotasyonu yaparlardı; hiçbir uzman (öğretim üyesi – başasistan) spesifik bir dalda görev yapmazdı.

İlk köklü değişiklikler 1975-77 yılları içerisinde hocamız Prof.Dr.Kazım Arısan'ın öncülüğünde Obstetrikte meydana geldi. Kurulan yeni doğumhaneye 5 tane kardiyotokograf, ki zannedersenem hala çalışıyorlar, Ultrason "Kretz marka A ve B Scan", fetal pH-Metre; amnioskop, alındı. Antenatal dönemde o zamanki adları ile akselerasyon testi "non-stress test" ve oksitosin stress-test uygulanmaya başladı ve ilk tezler yapıldı. Gebeler travay esnasında monitorize edilmeye başlandı. O zamana kadar çocuk kalp seslerini tahta ÇKS Boruları ile dinler ve izlerdik. Ergin Bengisu'nun uzmanlık tezi Fetal pH-Metre ile ilgiliydi. Fetal akciğer matürasyonunu thin-layer chromatographie ile Lecithin/Sphingomyelin oranını ölçerek tayin ederdik. O zamana kadar serum oksitokinaz enzimi ile izlediğimiz miad geçmesi olgularını daha bilimsel yöntemlerle izlemeye başlamıştık. İstanbul'un diğer eğitim hastanelerinden eğitim için başasistan ve asistanlar bize rotasyona gelirdi. O

TJODist Bülteni

zamanlar ben de bu dal ile çok ilgiliydim, hatta Perinatoloji Derneğinin kurucu üyelerinden biri de bendim. Teknolojinin ilerlemesine paralel olarak ultrason cihazlarındaki gelişmeler ve bilimsel çalışmalar ile Biyofizik Profil, daha sonraları Amniyosentez, prenatal testleri ile kliniğimiz, Perinatoloji Bilim Dalının ülkemizdeki önderliğini üstlenmiştir.

İnfertilite dalında uzun yıllar normal jinekolojik muayene, histerosalpingografi, Fern test, Spinnbarkeit, Strich kürtaj “ovulasyon testleri”, Müller-Kurzock testi “servikal faktör”, hormon Analizleri uygulanırdı. Tubal faktör ile ilgili olan bozukluklarda elimizden pek bir şey gelmezdi; tuba cerrahi sonuçları yüz güldürücü değildi.

Speroff’un “Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility” eseri ile birlikte gerçekten infertilite bilim dalında bir devrim yaşandı ve yine teknolojinin gelişimine paralel olarak günümüze gelindi. 1978 senesinde Patrick Steptoe ve Robert Edwards’ın dünyada ilk kez laboratuvar ortamında döllen yumurtadan, bir çocuk doğurtmalarını “Louise Brown” Prof.Dr.Cevat Babuna’nın nasıl heyecanla anlattığını çok iyi hatırlarım; ve günümüzdeki IVF kliniklerinin başarılarını hepimiz çok iyi biliyoruz.

Başlangıçta Prof.Dr.Yılmaz Deniz’in yönetiminde başlayan laparoskopik girişimler ki başlangıçta yalnız tanı amaçlı idi, günümüzde tüm bilim dallarının yaygın bir biçimde hem tanı hem de tedavi amaçlı uyguladığı, minimal invaziv cerrahi derneklerinin kurulduğu bir konuma gelmiştir.

Salt jinekoloji bilim dalında doğrusunu istersen hem cerrahi hem de hormon tedavisi açısından çok büyük değişiklikler olmadı. Ürojinekolojide eskiden sadece ön plasik ve Kelly sütürü ile veya Marshall-Marchetti-Krantz veya Burch kolposüspansiyonu ile tedavi ettiğimiz olgular günümüzde çok daha bilimsel olarak ele alınmakta ve tedavi edilmektedir; Prof. Dr. Önay Yalçın’ın üstün çabaları ile Ürojinekoloji günümüzde bir bilim dalı olarak ortaya çıkmıştır.

Kısaca özetlemeye çalışır detaylara girmeden toparlamaya çalışırsam:

Jinekolojik onkolojide kanserleri tek tek ele alacak olursak, serviks kanserinin tedavisinde erken evrelerde organ koruyucu cerrahinin dışında çok fazla değişiklik olmadı. İleri evrelerde radyoterapinin yanına kemoterapi eklendi, eskiye göre prognostik faktörlerin daha iyi değerlendirilmesi ve lenfatik yayılımın doğru anlaşılması ile uygulanan cerrahinin radikallik derecesi biraz azaltıldı, sentinel lenf nodu çalışmaları yoğunluk kazandı.

Vulva kanserinde lenfatik yayılımın şekli anlaşıldıktan sonra kelebek tarzındaki agresif ve postoperatif komplikasyonlarının çok olduğu operasyonlardan üç çizgi vulvektomi ve erken evrelerde çok daha az radikal cerrahilere geçildi.

Endometrium kanserinde çok önemli değişiklikler oldu. Eskiden hastalara düz TAH + BSO yapıp radyoterapiye gönderdik. Klinik evrelemenin yerini cerrahi evrelemenin alması ile, prognostik faktörlerin çok iyi anlaşılması ve belirlenmesi ile cerrahi çok daha kapsamlı bir hale geldi ve adjuvan radyoterapi uygulaması çok azaldı.

Kemoterapinin devreye girmesi ile over kanserlerinde cerrahi çok önem kazandı. Eskiden ileri evrelerde açılıp kapatılan sadece biyopsi yapılan ileri evre olgularda agresif alt ve üst batın cerrahisi uygulanarak retroperitoneal lenf diseksiyonu yapılarak ortalama yaşam sürelerinde çok iyi sonuçlar elde edildi. Cerrahi evreleme over kanseri cerrahisinin olmazsa olmaz bir prosedürü haline geldi.

Jinekolojik onkolojini doğuşu ve gelişimi nasıl oldu?

Obstetrik ve jinekolojide yeniliklerin ve gelişmelerin tümüne ayak uydurabilmek doğrusu çok güç olmaya başlamıştı. Bir kadın doğum uzmanının her şeyi bilmesi ve üstesinden gelmesi çok zor zorlaşmıştı. Seksenli yılların başından itibaren dünya literatüründe jinekoloji ve obstetrikte olduğu gibi jinekolojik onkolojide de

TJODist Bülteni

yayınlar yoğunluk kazanmaya başladı. Bizde bu yayınları okuyor ve ülkemizdeki, kliniğimizdeki uygulamalarla karşılaştırıyorduk. O zamanlar yapılan kongrelerin tümü genel kongreler şeklindeydi, en önemli kongre 4 yılda bir yapılan FIGO dünya kongreleri idi. Tüm yenilikler orada açıklanır ve sonra uygulamalar başlardı. İletişimin de o devirlerde ne kadar zayıf olduğunu söylemek gerekir. Belirli bilim adamlarının jinekolojik onkoloji veya diğer bilim dalları ile uğraştıklarını ve çalışmalarını yayınladıklarını görmeye izlemeye başladık.

Bizlerin de bir yerlere gelebilmemiz için belirli sahalarda çalışmalarımızı yoğunlaştırmamız gerektiğini gördük. Bu bilinçle o zamanki Anabilim Dalı Başkanımız Prof. Dr. Cevat Babuna'nın önderliğinde Bilim Dallarına ayrılmaya karar verdik ve 1991 yılında resmi olarak Jinekolojik Onkoloji Bilim dalı kuruldu. Daha kurulma aşamasında radyasyon onkolojisi, medikal onkoloji, patoloji ve bizden jinekolojik onkoloji bilim dalını seçen öğretim üyeleri her hafta Çarşamba günleri öğleden sonra toplanarak, jinekolojik tüm kanserlerin tanı tedavi ve izleme süreçleri içerisindeki protokolleri oluşturarak multidisipliner bir anlayış ile işe başladı. Bu ekibe sonradan radyoloji ve nükleer tıp anabilim dalları da katıldı ve dünyadaki gelişmelere paralel bir gelişme sağlandı.

Jinekolojik onkoloji uzmanlığını kimler önerirsiniz?

Jinekolojik onkoloji uzmanlığını seçecek olan kişi önce mutlaka cerrahiye sevmesi gerekir. Çok sabırlı olması gerekir, saatlerce yorulmadan, bıkmadan başka bir şey düşünmeden kendini ameliyata vermeli, ameliyatın her aşamasına aynı özen ve önemi vermelidir. Tabii her şeyden önce çok iyi bir eğitim alması şarttır, cerrahi bir usta çırak işidir; hasta bir deney tahtası değildir, bunun idrakinde olmalıdır; durması gereken yeri bilmeli ve gerekirse yardım istemekten çekinmemelidir. Her hastaya en yakınına davrandığı gibi davranmalıdır. Teorik bilgi olmadan yalnız pratik bilgi ile bir yere varılamayacağını bilincinde olmalı anatomiye son derece hakim olmalıdır. Onkolojinin multidisipliner bir branş olduğunu bilmesi tüm hastaların ancak ortak akıl ve bilgi ile ele alınması gerektiğini onkolojinin bir ekip işi olduğunu; ancak bilimsel kafa yapısı ve bilimsel anlayış ile bir yerlere varılabileceğinin bilincinde olması gerekir. Bu koşullara sahip olan biri jinekolojik onkoloji uzmanlığını seçebilir diye düşünüyorum.

Kadın doğum asistanlarına ileriki hayatları için neler önerirsiniz?

Asistanlık, bir hekimin meslek hayatının en güzel dönemidir. Bu dönemi her asistanın çok iyi değerlendirmesi gerekir, mesleki bilgi ve beceriler ve ahlaki değerler bu dönemde asistanın beynine yerleşir. Uzman olduktan sonra etik değerlere çok önem vermesi gerekir. Hastalarına ve meslektaşlarına karşı her zaman saygılı sevecen ve dürüst olmalıdır. Meslek ahlakından ödün vermemelidir. Mesleki bilgi bakımından güncel olmalı yenilikleri takip etmeli, mesleki sınırlarını iyi bilmeli, yardım istemekten çekinmemelidir.

Emeklilik hayatınız nasıl geçiyor?

Haftanın 3 günü İstanbul Florence Nightingale Hastanesine yarım gün olarak gidiyorum. Bu şekilde meslekten kopmamış oluyorum, genç arkadaşlarla beraber olabiliyorum. Kongrelere ve jinekolojik onkoloji ile ilgili bilimsel toplantılara katılıyorum. Bilim Üniversitesinde derslere giriyorum.

Mesleki hayatım dışında bol bol kitap okuyorum, eşimle birlikte fırsat buldukça yurt içi ve yurt dışı seyahatlere çıkıyoruz, Fenerbahçe'nin basketbol maçlarını kaçırmıyorum, arkadaşlarla yemek sohbet ve kağıt oyunları iyi oluyor, yazları bol bol denize giriyorum, ara sıra dışarıda yenen yemekler de değişiklik oluyor, tabii bunların tümünü sevgili eşim ile birlikte yapıyoruz.